

Handläggare
Emmy Martinsson
Telefon: 08-508 29 350

Till
Valnämnden

Valsedlarnas placering och utläggning av dessa vid valet till Europaparlamentet 2024

Kansliets förslag till beslut

Valnämnden beslutar följande:

Valsedlar för partier som begärt utläggning ska läggas i bokstavsordning lodrät i raden till vänster i valsedelstället

Blanka valsedlar ska läggas i första raden längst ner

Valsedlar för övriga partier som deltar i valet ska läggas i bokstavsordning lodrät i den andra och tredje raden i valsedelstället

Valsedlar ska placeras i valsedelsställ av valnämndens personal

Valnämnden ansvarar endast för distribution av valsedlar för de partier som begärt utläggning

I övrigt godkänner vad som framgår av detta tjänsteutlåtande avseende hantering av valsedlar

Sammanfattning

Valnämnden har ansvar för att alla valsedlar exponeras likvärdigt i val- och förtidsröstningslokalerna. Valsedlarna ska stå inom samma avskärmning.

Valnämnden ansvarar för att det på alla röstmottagningsställen finns valsedlar för de partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet fick mer än 1 % av rösterna och som begärt utläggning. Dessa valsedlar ska läggas i bokstavsordning i den första lodräta raden till vänster i valsedelstället.

Valsedlar för övriga partier som deltar i valet ska läggas i bokstavsordning i den andra och tredje lodräta raden i valsedelstället.

Valnämndens personal ansvarar för ordningen i valsedelställen och för att valsedlar fylls på. Det är inte valnämndens ansvar att meddela övriga partier om deras valsedlar tagit slut.

Ärendet

I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt (8 kap 2 § vallagen). Detta innebär att alla valsedlar måste finnas inom samma avskärmade plats i valsedelställe och ska följa den ordning som valnämnden bestämt.

Det är valnämndens ansvar att det på alla röstmottagningsställen finns valsedlar för de partier som vid något av de två senaste Europaparlamentsvalen fick mer än 1 % av rösterna och som begärt utläggning.

Övriga partier som vill delta i valet ska göra en skriftlig anmälan till Valmyndigheten, senast 30 dagar innan valdagen. Partier som redan sitter i en beslutande församling, eller anmäler sina kandidater, anses automatiskt anmälda. Valadministrationen ska endast lägga ut valsedlar för partier som deltar i valet. De partier som deltar i val ska också kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Det är valnämnds personal som ansvarar för att lägga valsedlar i valsedelställen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av valnämndens kansli.

Kansliets synpunkter och förslag

Ansvar för valsedlarna

Valnämnden ansvarar för att det på alla röstmottagningsställen finns valsedlar för de partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet fick mer än 1 % av rösterna och som begärt utläggning. Det är även valnämndens ansvar att det på alla röstmottagningsställen finns blanka valsedlar.

Övriga partier som anmält deltagande i valet ansvarar själva för distribution av valsedlar till röstmottagningsstället. Röstmottagarnas ansvar är att ta emot valsedlarna och lägga dem i valsedelsställen tills att dessa tagit slut. Det är inte röstmottagarnas ansvar att meddela partier om valsedlarna tar slut.

Ordningen i valsedelsställen

Enligt vallagen ska valsedelställen vara avskärmade för att förstärka skyddet av valhemligheten. Som tidigare ska alla valsedlar finnas tillgängliga på samma plats, vilket innebär att alla valsedlar ska finnas bakom en och samma avskärmade yta. Valnämndens personal ansvarar för ordningen i valsedelsställen och att alla partier behandlas likvärdigt på röstmottagningsstället.

Kansliet föreslår att valsedlar för de partier som begärt utläggning ställs i bokstavsordning i den första lodräta raden till vänster i valsedelstället. Valsedlarna ställs i bokstavsordning uppifrån och ner. Blanka valsedlar ställs längst ner i denna rad.

Det partier som begärt utläggning är: Arbetarepartiet, Socialdemokraterna, Centerpartiet, Feministiskt Initiativ, Kristdemokraterna, Liberalerna (tidigare Folkpartiet), Miljöpartiet, Moderaterna, Piratpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

I de två nästkommande lodräta raderna placeras övriga deltagande partier som själva distribuerat sina valsedlar. Även dessa valsedlar ska ställas i bokstavsordning uppifrån och ner.

Inlämning av valsedlar

Valsedlar överlämnas till valnämndens personal på valdagen samt under pågående förtidsröstning.

I Stockholms stads vallokaler på valdagen är partiernas representanter välkomna att lämna sina valsedlar från klockan 07.00 till valnämndens personal.

Under förtidsröstningsperioden får partierna lämna sina valsedlar under förtidsröstningslokalernas öppettider.

Det går inte att i förväg lämna valsedlar i, vid eller utanför en valbyggnad eller ett röstmottagningsställe. Det går inte heller att skicka valsedlar per post. Valsedlar ska lämnas personligt till valnämndens personal som på röstmottagningsstället kvitterar att partiet lämnat in valsedlarna.

Vid tidigare val har det hänt att partier lämnat kartonger eller kassar med valsedlar utanför en förtidsröstningslokal eller valbyggnad innan röstningen påbörjats eller det finns personal på plats. Valnämndens personal ska aldrig ta in en kasse eller annat kolli som ställts utanför en byggnad. Ett okänt föremål utanför en byggnad ska hanteras enligt de rutiner som finns om okända föremål och kan utgöra en säkerhetsrisk.

Valnämndens personal informeras i instruktioner och genom utbildning om detta handhavande.

För att säkerställa att personalen tagit emot valsedlarna har kansliet till det här valet tagit fram en kvitteringsblankett för inlämning av valsedlar på valbyggnaden eller förtidsröstningslokal. Partier som lämnar valsedlar fyller här i att de lämnat dessa.

Partiföreträdare som distribuerar valsedlar ska göra detta i neutrala kassar utan partisymboler.

Utdelning av valsedlar

På ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta får det inte förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val. Vidare framgår av vallagen att det är röstmottagarna som svarar för ordningen i och intill ett röstmottagningsställe.

Det är tillåtet för partierna att dela ut valsedlar utanför en valbyggnad på valdagen. Det är dock inte tillåtet för partierna att stå i anslutning till ingången. Om det är en trappa in i lokalen är det viktigt att trappräcken är friställda och åtkomliga för de väljare som behöver stödja sig på dem. Partiföreträdare ska inte uppträda påträngande eller störa väljare.

Partier ska inte dela ut valsedlar utanför en förtidsröstningslokal.

Under våren 2024 kommer valnämnden bjuda in samtliga deltagande partiet till ett informationsmöte om rutiner och arbetssätt under Europaparlamentsvalet.

Övrigt om valsedlar

Ambulerande röstmottagare och vid förtidsröstning med begränsat tillträde har röstmottagarna med sig valsedlar för de partier som begärt utläggning och blanka valsedlar.

Om ett parti lämnar valsedlar till röstmottagarna vid en lokal där förtidsröstning med begränsat tillträde erbjuds är det inte att anse som att röstmottagarna har ett fortsatt ansvar för valsedlarna. Röstmottagare kommer att på plats kassera de valsedlar som inte använts.